

DUNAJSKÁ STRATÉGIA PREDSTAVUJE PRÍLEŽITOSŤ PRE ROZVOJ REGIÓNU

Spolupráca dunajských krajín bola témou ďalšej zo série online diskusií.

Rieka Dunaj, ako aj dunajský región, predstavujú v rámci Európskej únie osobitný fenomén. Dunajská stratégia je európsky makroregión, ktorý zahŕňa štrnásť členských štátov Európskej únie, ako aj krajiny, ktoré nie sú jej členmi. Táto skutočnosť poskytuje príležitosť posilniť procesy európskej integrácie a tak zvýšiť celkovú stabilitu v Európe.

Slovensko má za sebou ročné predsedníctvo v Dunajskej stratégii. Aké boli ciele a priority nášho predsedníctva? Ako ho hodnotíme a aké sú najdôležitejšie výzvy, ktorým Dunajská stratégia v súčasnosti čelí?

Na tieto a ďalšie témy hľadali odpovede v ďalšej diskusií regionálnych novín MY Michal Blaško – národný koordinátor Dunajskej stratégie, riaditeľ, Robert Lichtner – riaditeľ sekretariátu Dunajskej stratégie vo Viedni, Alena Kurecová z Výskumného ústavu vodného hospodárstva, Jaroslava Szüdi z odboru európskej a medzinárodnej vednej politiky, sekcia vedy a techniky, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a František Koločány z oddelenia riadenia programov nadnárodnej spolupráce, Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

Spoločné problémy

Dunajská stratégia by mala podporovať spoločnú zodpovednosť krajín dunajského regiónu za ekonomický a spoločenský rozvoj týchto krajín a ich prírodné a kultúrne dedičstvo. „Ide o veľmi dobrú myšlienku, nakoľko krajiny dunajského regiónu majú spoločné problémy, napríklad v oblasti životného prostredia. Je dôležité riešiť ich spolu na nadnárodnej úrovni.“

„Ide o veľmi dobrú myšlienku, nakoľko krajiny dunajského regiónu majú spoločné problémy, napríklad v oblasti životného prostredia. Je dôležité riešiť ich spolu na nadnárodnej úrovni.“ povedal na úvod Michal Blaško s tým, že koncept Dunajskej stratégie je založený na spolupráci jednotlivých krajín. Koordinovaný prístup umožní ich efektívnejšie a nákladovo výhodnejšie riešenie a dovoľí využiť ich potenciál.

Diskusia naživo o Dunajskej stratégii prebehla formou online konferencie. foto: M KREO

Dunaj je spoločným ukazovateľom. Týkajú sa jej aj niektoré problémy, napríklad kvalita vôd, vodná doprava či energetika, ale zahŕňa aj iné témy, ktoré zdanlivo s riekou Dunaj nesúvisia,“ doplnil Blaško.

Krajiny dunajského regiónu majú spoločné problémy, napríklad v oblasti životného prostredia. Je dôležité riešiť ich spolu na nadnárodnej úrovni.

MICHAL BLAŠKO

Slovenské priority

Vznik Dunajskej stratégie bližšie priblížil František Koločány. „Koncom roka 2010 bol text Dunajskej stratégie vo forme oznámenia Európskej komisie pripravený spolu s akčným plánom. V priebehu spomínaného roka došlo k rozdeleniu koordinácií medzi jednotlivé partnerské štáty. Samotná stratégia bola Európskou radou schválená v roku 2011,“ povedal s tým, že táto stratégia má dvanásť prioritných oblastí. „Za každú oblasť zodpovedá minimálne dvojica partnerských štátov. Slovensko má na starosti oblasť číslo štyri – ochrana

vôd. Ďalšou, na ktorej spolupokladujeme, je rozvíjanie znalostnej spoločnosti,“ priblížil Koločány.

Oblasť ochrany vôd má na starosti Alena Kurecová. „Od Európskej komisie máme schválený nový akčný plán. V rámci neho sa zaoberáme nebezpečnými a novovznikajúcimi látkami, odpadovou vodou, pitnou vodou či poľnohospodárstvom. Nezbudujeme ani na migračné druhy rýb či klimatickú zmenu. Zároveň podporujeme spoluprácu všetkých aktérov a vymieňame si medzi sebou vedomosti a skúsenosti,“ priblížila Kurecová.

Inej prioritnej oblasti, rozvíjaniu znalostnej spoločnosti, sa venuje Jaroslava Szüdi. „Prioritná téma pre pája množstvo tém a aktérov. Jedným z najvýznamnejších horizontálnych oblastí sú zdravie, životné prostredie, kultúra, bezpečnosť. Ide aj o témy od vzdelávania, podpory inovácií až po digitalizáciu a informačné technológie. Medzi naše hlavné priority patria témy z akčného plánu. Spomenúť musím koordináciu národných, regionálnych aj európskych finančných zdrojov. Prostredníctvom nich sa snažíme podporovať a posilňovať rozvoj vedy, výskumu a inovácií so zameraním na dunajský región,“ povedala s tým, že ďalšou aktivitou je podpora účasti vedcov a výskumníkov v európskych programoch. „Spomenúť

musím aj spoluprácu medzi univerzitami či výskumnými inštitúciami.“

Členom diskusie bol aj riaditeľ sekretariátu Dunajskej stratégie vo Viedni Robert Lichtner. „Danube Strategy Point zabezpečuje chod celej stratégie. Poskytujeme komunikačný interface pre všetky členské krajiny. Fungujeme ako takzvaná spojka medzi stratégiou a Dunajským nadnárodným programom, ale aj pre iné kohézne programy,“ povedal s tým, že pilierom tohto sekretariátu je zabezpečenie chodu a spoločného rozhodovania.

Slovenské predsedníctvo

Slovenská republika má za sebou ročné predsedníctvo v Dunajskej stratégii, ktoré odovzdala v októbri Ukrajinu. Po roku 2016 išlo pre Slovensko o druhú takúto skúsenosť.

Našimi prioritami boli zlepšenie spolupráce, klimatické výzvy, ochrana biodiverzity, digitalizácia či inovácie. Viac priblížil Michal Blaško.

„Snažili sme sa riešiť výzvy, ktorými v súčasnosti prechádzame. Úzko s tým súvisela aj politická podpora, aby financie plynuli do projektov, ktoré sa riešia na nadnárodnej úrovni. Veľkou výzvou bola pre nás organizácia výročného fóra.“

V rámci neho sa mali odzrkadliť všetky doterajšie činnosti, ktoré sa v rámci pred-

sedníctva realizovali,“ povedal.

Spomínané výročné fórum organizovala Slovenská republika v dňoch 26 a 27 októbra. Išlo o vrcholné podujatie slovenského predsedníctva.

„Sme veľmi radi, že sa nám na tomto podujatí podarilo reflektovať všetky priority nášho predsedníctva a odprezentovať prácu s ostatnými krajinami. Čo je dôležité, na fóre sa zúčastnili politické špičky z viacerých krajín. Zorganizované bolo aj stretnutie ministrov členských krajín Dunajskej stratégie zodpovedných za inovácie a digitalizáciu,“ teší Blaško.

Témy výročného fóra

Na spomínanom fóre sa rozoberali aj viaceré témy. Jednou z nich bola pozícia nečlenských štátov Európskej únie v tomto zoskupení. „Jednou z priorit našej stratégie je intenzívnejšia spolupráca a integrácia nečlenských krajín. Na úrovni stratégie fungujú všetky členské štáty na úrovni rovnosti, medzi krajinami sa nerobia žiadne rozdiely. Napríklad partneri z Nemecka majú rovnaké práva a povinnosti ako členovia z Ukrajiny. To je jedným z poslaním celej stratégie,“ povedal Robert Lichtner.

Aj nečlenské krajiny majú prístup k finančným zdrojom Európskej únie. „Na

strane krajín západného Balkánu je to nástroj predstupu pomoci, tzv. IPA III. Na strane susedných krajín je to Nástroj rozvojovej spolupráce a európskeho susedstva. Na úrovni stratégie teda ide aj o zladenie priorit Dunajskej stratégie s investičnými prioritami týchto nástrojov s nástrojmi EU ako je Európsky fond regionálneho rozvoja a Európsky sociálny fond. Ide o spoluprácu a synchronizáciu investičných možností v celom dunajskom regióne,“ doplnil Lichtner.

Veľkou témou bola aj otázka zapracovania cieľov dunajskej stratégie do partnerských dohôd a operačných programov pre nové programové obdobie 2021-2027 (tzv. embedding). Na spomínanom fóre sa riešil aj dokument Od slov k činom („From Words to Action!“). Ten obsahuje návrh nástrojov, ako dosiahnuť zapracovanie cieľov Dunajskej stratégie v praxi.

„Ide o námet na diskusiu, akým praktickým spôsobom tento cieľ dosiahnuť. Čo by mali budúce riadiace orgány robiť, aby reálne naplnili ciele Dunajskej stratégie,“ povedal František Koločány s tým, že načrtli viacero krokov. „Zapracovanie cieľov Dunajskej stratégie do programových dokumentov, národných-synchronizačných-kapitalizačných výzvy, implementácia aktivít mimo danej krajiny či využívanie malých finančných nástrojov,“ doložil.

A na záver musíme spomenúť aj úlohu mládeže a mládežníckych politik. Ministerka investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Veronika Remišová ako dôležitý bod uviedla zriadenie „task force“ pre lepšie zapojenie mladých ľudí či podporu zapojenia tretích krajín do riadenia stratégie. A minister životného prostredia Ján Budaj otvoril hlavnú tému roku 2022 ako Európskeho roku mládeže.

„Zakomponovanie mládeže je veľmi dôležité. To, čo my zasejeme, budú žať generácie po nás. Je dôležité poznať ich názor. V súčasnosti ide o jednu z top priorit Európskej komisie. Zaoberali sme sa tým aj v rámci nášho predsedníctva. Snažili sme sa nájsť koncept, ako čo najefektívnejšie zapracovať mladých ľudí do rozhodovania v rámci stratégie. Chceme počuť ich názor,“ uzavrel Michal Blaško.

► Matej Martinčo